EXPERTISE CENTRUM
SOCIAAL WERK

Binnen Kalkhaven 37
3311 JC Dordrecht

Schulden en Armoede, stress-sensitieve dienstverlening

Nummer 10 – november 2022

In deze nieuwsbrief informeren we je over de laatste ontwikkelingen over Schulden en Armoede en stress-sensitieve dienstverlening. De nieuwsbrief is een initiatief van het Expertisecentrum Sociaal Werk van MEEVivenz. Heb je suggesties hoe we de nieuwsbrief nog beter kunnen maken? Stuur een e-mail naar info@expertisecentrumsociaalwerk.nl.

1. Schulden

Hogere beslagvrije voet mogelijk voor huishoudens met hoge woonlasten (Rijksoverheid)
Mensen met schulden die te maken hebben met een langlopend beslag op hun inkomen, dienen volgens de huidige wet vereenvoudiging beslagvrije voet hun woonkosten binnen zes maanden aan te passen aan hun lagere inkomen.
Lees verder ->

D66: schuldhulp moet binnen drie jaar klaar zijn (Binnenlands Bestuur)
Mensen met problematische schulden moeten binnen drie jaar verlost zijn van hun schulden. Dat plan dient D66 dinsdag in bij de begrotingsbehandeling van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. De partij wil daarmee voorkomen 'dat mensen jarenlang in de wachtstand staan en zonder toekomstperspectief aan het overleven zijn'.
Lees verder ->

Vrijwilligers van toegevoegde waarde in schuldhulpverlening (Binnenlands Bestuur)
Vrijwilligers kunnen waardevolle bijdrage leveren aan de schuldhulpverlening. Maar als de problematiek te complex is, is het verstandiger om de hulp aan professionals over te laten. Dat blijkt uit het promotieonderzoek van Jansje van Middendorp.
Lees verder ->

Meer inzet op schuldhulpverlening en het voorkomen van geldzorgen (Rijksoverheid)
Het kabinet trekt de komende jaren structureel € 120 miljoen uit voor de aanpak van geldzorgen, armoede en schulden. Het geld gaat onder meer naar gemeenten zodat zij meer mensen schuldhulpverlening kunnen aanbieden, financiële educatie ter voorkoming van geldzorgen en naar maatschappelijke organisaties die zich inzetten om kinderarmoede terug te dringen.
Lees verder ->

Kamerbrief over brede schuldenbrief (Rijksoverheid)
Minister Schouten (Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen) stuurt de Tweede Kamer een brede schuldenbrief.
Lees verder ->

Minister Schouten roept gemeenten op royaler te zijn bij uitkeren energietoeslag (NVVK)
Mensen in een Msnp- of Wsnp-schuldregeling hebben soms een inkomen dat formeel hoger ligt dan 120% van het sociaal minimum. Maar door de schuldregeling houden ze een inkomen over dat onder de 120%-grens ligt. Niet alle gemeenten hanteren als beleid om in die situatie toch de energietoeslag uit te keren. Minister Schouten roept gemeenten nu op dat wel te doen.
Lees verder ->

Aantal burgers met een betalingsregeling én een belastingschuld (Taxlive)
In totaal 182.565 burgers die een betalingsregeling hebben in het kader van de opstart van de gepauzeerde terugvorderingen van toeslagschulden, hebben daarnaast ook belastingschulden. Staatssecretaris De Vries van Financiën schrijft dit aan de Tweede Kamer naar aanleiding van vragen tijdens de behandeling van wetsvoorstel geen invorderingsrente bij hervatting invordering toeslagschulden.
Lees verder ->

Gemeente helpt ambtenaren met betalingsproblemen (Binnenlands Bestuur)
Steeds meer mensen komen financieel in de knel te zitten vanwege de energiecrisis en de inflatie. Gemeenten hebben de verplichting om bewoners met schulden te helpen. Hoe bieden ze hulp aan de eigen ambtenaren?
Lees verder ->

Aanbiedingsbrief bij reactie op burgerbrief over dat laag minimumloon schulden veroorzaakt (Rijksoverheid)
Minister Schouten (Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen) biedt de Tweede Kamer haar reactie aan op een brief van een burger over dat een laag minimumloon schulden veroorzaakt.
Lees verder ->

Vtlb ophogen vanwege energienota? Zo doe je dat (NVVK)
Soms kan een hulpvrager als gevolg van de gestegen energieprijzen aantoonbaar niet (of niet meer) rondkomen van zijn Vrij te laten bedrag (Vtlb). Dan kan je hem helpen door dat bedrag te verhogen. Senior beleidsadviseur van de NVVK Karen Stoffels-Montfoort beschrijft in dit artikel hoe je dat doet.
Lees verder ->

'Veel mensen kennen de weg niet naar de schuldhulp van de gemeente' (NVVK)
'We moeten er alles aan doen om te voorkomen dat mensen hun geldzorgen voor zich houden en dat de problemen zich opstapelen', vindt minister Schouten van Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen. 'Ook moeten we nog veel beter vertellen welke hulp en ondersteuning er is.' Daarom start ze vandaag een nieuwe campagne, met als slogan: Je staat er niet alleen voor.
Lees verder ->

Overheid start campagne om mensen met geldzorgen te wijzen op hulp (Rijksoverheid)
Steeds meer huishoudens komen financieel in de knel door de hoge inflatie en de fors gestegen energierekening. Ondanks de uitgebreide koopkrachtmaatregelen van de overheid is er de vrees dat het aantal huishoudens met schulden flink zal toenemen de komende periode.
Lees verder ->

De Landelijke Schuldpauzeknop - een update (NVVK)
Om de installatie van een Landelijke Schuldpauzeknop mogelijk te maken hield de daarvoor opgerichte werkgroep in juni en juli werksessies met hulpvragers, hulpverleners en schuldeisers. Daarin brachten ze in kaart welke wensen en ideeën die groepen hebben. Met de uitkomsten kan de werkgroep dit najaar vervolgstappen zetten.
Lees verder ->

Hulp aan inwoners in schuldregelingen breed gedragen (VNG)
Het ministerie van Sociale Zaken, de NVVK, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en grote schuldeisers ondertekenen maandag 31 oktober in Den Haag een intentieverklaring om te voorkomen dat mensen in of op weg naar schuldregelingen gaan stranden door de prijsstijgingen voor energie en levensonderhoud.
Lees verder ->

SZW, VNG, NVVK en schuldeisers ondertekenen Intentieverklaring (NVVK)
Bijna dertig koepels van schuldeisers, individuele bedrijven en overheidsdiensten tekenden in Den Haag de Intentieverklaring Samen schuldregelingen redden. 'Het komt nu aan op de praktijk', aldus minister Schouten tijdens de bijeenkomst. 'Dat we laten zien: wat we beloven doen we ook.'
Lees verder ->

Breed offensief om schuldregelingen te redden (NVVK)
Mensen in of op weg naar een schuldregeling worden hard getroffen door de enorme prijsstijgingen voor energie en levensonderhoud. Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, de NVVK, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en grote schuldeisers ondertekenen vandaag (31 oktober) een verklaring waarin ze uitspreken deze groep niet in de steek te zullen laten.
Lees verder ->

2. Armoede

Tandartsen zien dat mensen wegblijven vanwege geldproblemen (NOS)
Er zijn steeds meer signalen dat Nederlanders uit geldgebrek controles en behandelingen bij de tandarts en mondhygiënist overslaan. Een aantal mensen loopt daarom rond met pijn en ontstekingen, zeggen tandartsen en hulpinstanties tegen de NOS. Minister Kuipers van Volksgezondheid herkent de signalen en zegt onderzoek te doen.
Lees verder ->

Voorzitter Jonge Klimaatbeweging: 'Armoede in een rechtvaardige toekomst bestaat niet' (Movisie)
Aniek Moonen is voorzitter van de Jonge Klimaatbeweging, de koepelorganisatie die één miljoen Nederlandse jongeren vertegenwoordigt. De beweging is aanhanger van het begrip brede welvaart, en bepleit die manier van kijken om klimaatrechtvaardigheid dichterbij te brengen.
Lees verder ->

Nibud lanceert test om financiële gezondheid te checken (Nibud)
Hoe financieel gezond ben jij? Het Nibud roept mensen op om te checken hoe het met hun financiële gezondheid staat en heeft daarvoor samen met Deloitte en Universiteit Leiden de FinanciëleGezondheidsCheck ontwikkeld.
Lees verder ->

Kabinet draagt maximaal 50 miljoen euro bij aan privaat energienoodfonds voor kwetsbare huishoudens (Rijksoverheid)
Het kabinet heeft op Prinsjesdag een tijdelijk noodfonds energie aangekondigd als onderdeel van een omvangrijk pakket aan maatregelen gericht op het dempen van de negatieve gevolgen van de hoge energieprijzen. Dit noodfonds heeft tot doel om te voorkomen dat financieel kwetsbare huishoudens ondanks deze maatregelen toch problematische schulden bij hun energieleverancier opbouwen.
Lees verder ->

Noorden lijdt meest aan energiearmoede (Binnenlands Bestuur)
Inwoners van Groningen zijn gemiddeld het meeste van hun inkomen kwijt aan de energierekening. Dat komt naar voren uit onderzoek van energiebedrijf Zonneplan, op basis van gegevens van het Centraal Bureau voor de Statistiek. Groningers zijn in doorsnee krap een kwart van hun inkomen (23,6 procent) kwijt aan de energienota.
Lees verder ->

Infographic Emoties bij armoede (Movisie)
Binnen het sociaal domein is al veel bekend over chronische stress als gevolg van een leven in armoede. Net zo belangrijk is het om verder te kijken en aandacht te hebben voor de emoties die bij dit vraagstuk naar voren komen. Deze infographic maakt overzichtelijk om welke emoties het gaat en wat de oorzaken en gevolgen van de emoties zijn.
Lees verder ->

Aanpak energiearmoede Rotterdam inspireren andere gemeenten (Binnenlands Bestuur)
De aanpak van energiearmoede in Rotterdam is een enorme uitdaging, want het is de armste stad van Nederland. Deze week maakt het Rotterdamse college van B&W de aanpak bekend. Over Morgen-adviseur Sophie Gunnink is hier de projectleider van. Zij vertelt over de pluspunten van deze aanpak, die ter inspiratie kunnen dienen voor andere gemeenten.
Lees verder ->

'Armoede en huiselijk geweld zijn veelkoppige monsters' (Movisie)
In de vrouwenopvang komen vrouwen vaak binnen met financiële problemen. De hulpverlening in de opvang zet in op het versterken van vrouwen op alle vlakken, inclusief het op orde brengen van hun financiën. Hierover spreken we Tijne Berg-le Clercq, beleidsmedewerker bij de Vereniging van Nederlandse Gemeenten.
Lees verder ->

Beantwoording Kamervragen artikel Energieleveranciers laten bewoners met betaalproblemen massaal stikken Schuldhulpverleners luiden noodklok (Rijksoverheid)
Minister Schouten (Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen) stuurt de antwoorden op de Kamervragen over het artikel Energieleveranciers laten bewoners met betaalproblemen massaal stikken - Schuldhulpverleners luiden noodklok naar de Tweede Kamer.
Lees verder ->

Mooie kansen om gezamenlijk armoede te bestrijden (Movisie)
Hoe kunnen noodhulpbureaus, moskeekoepels en migrantenkerken de handen ineenslaan om armoede aan te pakken? Kennisplatform Inclusief Samenleven (KIS) verkende in het onderzoek Nauwe banden, meer effect?! de mogelijkheden tot samenwerking. Onderzoeker Jeroen Vlug beschrijft de bevindingen.
Lees verder ->

Kansfonds helpt gezinnen in armoede (Movisie)
Doen wat nodig is, dat is de grondhouding van Kansfonds. De meest voor de hand liggende aanpak bij stress door geldzorgen is volgens Kansfonds: gewoon geld geven. Plus het vertrouwen dat gezinnen zelf het beste weten hoe zij daarmee hun kansen kunnen keren. Projectadviseur Kurdestan Smit: 'We hebben oplossingen nodig.'
Lees verder ->

Leer- en verbetertoolbox Armoede (Movisie)
Wil je op een effectieve manier aan de slag met de aanpak van armoede? Movisie heeft verschillende reflectie-oefeningen gebundeld in een leer- en verbetertoolbox. De oefeningen baseren zich op de kennis uit het Wat werkt bij-dossier over armoede en schulden.
Lees verder ->

Nieuwe Movisies: Armoede (Movisie)
In de Movisies-editie van november 2022 is armoede het centrale thema. Inflatie, stijgende energie-prijzen en de oorlog in Oekraïne maken het leven een stuk duurder.
Lees verder ->

Verdeling aanvullende middelen energiemaatregelen (Divosa)
In de Kamerbrief Aanvullende maatregelen energierekening van september maakte het kabinet bekend voor 2022 aanvullende middelen ter beschikking te stellen aan gemeenten voor een extra energietoeslag en om huishoudens met lage inkomens en uitwonende studenten ondersteuning te kunnen bieden via de bijzondere bijstand. In de oktoberbrief aan gemeenten beschrijft minister Bruins Slots de verdeling van die middelen.
Lees verder ->

Bewoners tegen energiearmoede: niet lullen maar poetsen (Movisie)
In Rotterdam kunnen veel mensen binnenkort hun energierekening niet of nauwelijks meer betalen. Aktiegroep Oude Westen organiseert voor en met bewoners activiteiten rondom de energietransitie. Waar dragen de bewonersactiviteiten aan bij? En wat is de rol van sociaal werkers hierbij?
Lees verder ->

Achterstanden bij uitkeren energietoeslag in Arnhem en Amsterdam (Binnenlands Bestuur)
Sommige Arnhemmers hebben veertien weken moeten wachten op een beslissing op hun aanvraag voor de energietoeslag, terwijl de gemeente daar volgens de wet maximaal acht weken over mag doen. Volgens de SP-fractie is het college de gedupeerde inwoners dwangsommen verschuldigd. Dat zou de gemeente 20 tot 40 euro per persoon per dag vertraging kunnen kosten.
Lees verder ->

Het is tijd voor een structurele aanpak van de (energie)armoede (Movisie)
Steeds meer burgers komen in de problemen als gevolg van de inflatie en sterk stijgende energieprijzen. Naast toenemende energiearmoede dreigt als gevolg van de oorlog in Oekraïne ook schaarste op andere terreinen. Volgens het Nibud kunnen niet alleen minima niet meer rondkomen. Ook andere groepen zoals de lagere middeninkomens kunnen hun rekeningen niet meer betalen. Het is de hoogste tijd voor structurele oplossingen.
Lees verder ->

Groeiende geldproblemen, vooral bij jongvolwassenen (Binnenlands Bestuur)
Steeds meer Nederlanders komen door de hoge prijzen in betalingsproblemen. Het gaat daarbij niet alleen om de laagste inkomens, maar ook om hogere inkomensgroepen, aldus het Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting (Nibud). Die organisatie maakt zich met name zorgen om jongvolwassenen onder de 35 jaar. Die groep heeft steeds meer moeite met rondkomen.
Lees verder ->

Nibud: betalingsproblemen stapelen zich op (Nibud)
Steeds meer mensen ontvangen betalingsherinneringen, treffen een betalingsregeling of vragen om een voorschot op het salaris. Ook halen steeds meer mensen geld van hun spaarrekening en lenen ze geld bij familie om betalingsachterstanden op te lossen. Dat blijkt uit het Nibud-rapport Rondkomen en betalingsproblemen 2022 dat het Nibud vandaag presenteert tijdens een speciale dag voor vrijwilligers die mensen helpen met geldzaken.
Lees verder ->

Antwoorden op Kamervragen over 14 weken wachttijd energietoeslag Arnhem (Rijksoverheid)
Minister Schouten (Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen) geeft antwoord op vragen over het bericht dat in Arnhem mensen na aanvraag 14 weken moeten wachten voor ze energietoeslag ontvangen. Het Tweede Kamerlid Van Kent (SP) heeft de vragen gesteld.
Lees verder ->

Beantwoording Kamervragen over inkomens- en vermogensgrenzen van de eenmalige energietoeslag (Rijksoverheid)
Minister Schouten (Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen) stuurt de antwoorden op de gestelde Kamervragen over de inkomens- en vermogensgrenzen van de eenmalige energietoeslag naar de Tweede kamer.
Lees verder ->

Sport en bewegen als lichtpuntje voor jeugd in armoede (Sociale vraagstukken)
Sport en beweging kunnen voor kinderen en jongeren die opgroeien in armoede een middel zijn om even de stress of moeilijkheden van thuis vergeten. Jamilla Vervoort van Kenniscentrum Sport & Bewegen legt uit hoe dat werkt.
Lees verder ->

Hyperinflatie: het verhaal van armoede, stijgende schulden en miljardensteun (NOS)
De inflatie rijst de pan uit en blijft vooralsnog torenhoog, ondanks de renteverhogingen van de Europese Centrale Bank. In oktober bedroeg de inflatie 16,8 procent, in september was dat 17,1 procent, bleek maandag. Een verwaarloosbare daling dus van het nog steeds peperdure leven.
Lees verder ->

Kamer wil mondzorgcoaches in achterstandswijken (Binnenlands Bestuur)
De Tweede Kamer wil dat kinderen uit risicogroepen, zoals gezinnen met een laag inkomen en/of uit achterstandswijken, betere mondzorg krijgen. Het kabinet moet regelen dat er mondzorgcoaches komen op alle consultatiebureaus in achterstandswijken, zo heeft de Kamer dinsdag besloten via een motie van de PvdA en de vier coalitiepartijen.
Lees verder ->

Kamerbrief reactie op motie over oplossingen voor chronisch zieken met hoog energieverbruik (Rijksoverheid)
Minister Kuipers (VWS), minister Helder (Langdurige Zorg en Sport) en staatssecretaris Van Ooijen (VWS) reageren op de motie-Omtzigt-Dassen. Deze motie verzoekt de beloofde brief met oplossingsrichtingen voor chronisch zieken die veel energie verbruiken voor 7 november naar de Tweede Kamer te sturen.
Lees verder ->

We moeten elkaar gewoon weer vertrouwen (Sociale vraagstukken)
Chronisch wantrouwen en steeds grotere bestaansonzekerheid zorgen voor maatschappelijke onrust. Die kan alleen worden beteugeld als we afscheid nemen van het perverse mensbeeld dat ons denken vijftig jaar domineerde, schrijft Roeland van Geuns bij zijn afscheid als lector Armoede Interventies.
Lees verder ->

Armoede in gezinnen vaak niet zichtbaar in de klas, scholen krijgen hulp (NOS)
Steeds meer gezinnen hebben door de hoge inflatie met armoede te maken. Dat merken ze in het onderwijs ook. Kinderen komen met honger naar school of ervaren zo veel stress dat ze minder goed presteren. Om scholen te helpen bij het herkennen en bespreken van armoede verschijnt er vandaag een handreiking.
Lees verder ->

3. Stress-sensitieve dienstverlening

Antwoorden op Kamervragen over het bericht De impact van geldstress en schulden op de (mentale) gezondheid van mensen (Rijksoverheid)
Staatssecretaris Van Ooijen (VWS) geeft antwoord op vragen over het bericht 'De impact van geldstress en schulden op de (mentale) gezondheid van mensen'. De Tweede Kamerleden Kuiken en Mohandis (beiden PvdA) hebben de vragen gesteld.
Lees verder ->